עיריית יבנה
MUNICIPALITY OF YAVNE

לשכת ראש העיר
MAYOR'S OFFICE

כ"ד תשרי, תשפ"ז
05 באוקטובר, 2026
סימוכין: 260734

לכבוד:
מזכירות הממשלה
א.נ.,

<u>הנדון: עמדת עיריית יבנה בנושא הצעת החלטה להסמכת חברת "בית זיקוק אשדוד בע"מ" להכין תוכנית לתשתית לתחנת כח מוסקת בגז טבעי</u>

קיבלנו את הפרסום לסדר היום של ישיבת הממשלה שתתקיים מחר(06.10.26) ובכלל זה ההצעה להסמכת חברת בית זיקוק אשדוד להכנת תכנית לתחנת כוח מוסקת בגז טבעי.

עיריית יבנה מבקשת להביע את התנגדותה לקידום המהלך להסמכת חברת "בית זיקוק אשדוד בע"מ"

כידוע, יבנה מתמודדת בשנים האחרונות עם בעיית זיהום אוויר ומפגעי ריח משמעותיים, המלווים בתלונות ובפניות רבות של תושבים המלינים על קשיים בנשימה, צריבות בעיניים וכדי)
עיריית יבנה ואיגוד ערים לאיכות הסביבה דרום יהודה פועלים יחד בנושא באופן אינטנסיבי מול התושבים, המשרד להגנת הסביבה ולאחרונה הגשנו טיוטה לאישור תקציב המשרד להגנת הסביבה בנושאי: ניטור, צוותי חירום, יידוע הציבור והנגשת מידע כל זאת במסגרת אישור התכנית הממשלתית להפחתת זיהום האוויר מאזור התעשיה באשדוד.

לאור המצב הקיים והעומס הסביבתי באזור, עיריית יבנה מתנגדת בתוקף לקידום ההצעה
עמדה זאת עולה בקנה אחד עם עמדת מנהל מחוז דרום

עמדת העירייה מבוססת על הצורך להבטיח כי החלטות תכנוניות בעלות השלכות סביבתיות, בריאותיות ומרחביות משמעותיות יתקבלו מתוך ראייה כוללת של המרחב, ובשים לב למצב הקיים ולתהליכי הפיתוח והתכנון המקודמים באזור אשדוד וסביבתו.

1. **ריכוז משמעותי של תשתיות אנרגיה בקרבת שכונת מגורים**

המרחב הצפוני של אשדוד מהווה כבר כיום מוקד משמעותי של פעילות תעשייתית, תשתיות אנרגיה ותשתיות לאומיות. באזור פועלים בין היתר בית הזיקוק תחנות כוח מפעלי תעשיה וכימיה מתקני מחזור נמלי ים, חוות דלקים ותשתיות נוספות.

2. **קיים צורך בראייה תכנונית וסביבתית כוללת**

אין לבחון את הקמת תחנת הכוח המוצעת כמיזם עצמאי ומבודד האזור מצוי בתהליכי תכנון ופיתוח נוספים ובכלל זה קידום תשתיות אנרגיה ותעשייה במסגרת מהלכי תכנון רחבים יותר.
עיריית יבנה וגורמי המקצוע במשרדי הגנת הסביבה סבורים כי עקרון זה ראוי לאימוץ גם ברמה התכנונית בטרם קבלת החלטה המקבעת תשתית אנרגיה נוספת במרחב, יש לבחון את כלל התשתיות המתוכננות את ההשפעות המצטברות שלהן ואת חלופות הפיתוח האפשריות.

שד' דואני 46, ת.ד. 3, יבנה 81101
Duani Boulevard 46 P.O.B 3 Yavne 81101

טל': 08-9433300
פקס: 08-9433421

דוא"ל / E-Mail:
mayor@yavne.muni.il

כתובתנו באינטרנט:
WWW.YAVNE.MUNI.IL

עיריית יבנה
MUNICIPALITY OF YAVNE

לשכת ראש העיר
MAYOR'S OFFICE

3. התכנית הלאומית לצמצום זיהום האוויר באזור אשדוד

בחודש יוני 2026 אישרה הממשלה תכנית לאומית לצמצום זיהום אוויר וריח באזור אשדוד הכוללת יעדים פעולות ותקציבים שנועדו להביא להפחתת המפגעים הסביבתיים באזור.
קיומה של תכנית ממשלתית ייעודית לצמצום זיהום האוויר באזור מהווה נתון תכנוני מהותי שאין להתעלם ממנו בעת קידום תשתיות חדשות בעלות פוטנציאל להשפיע על איכות האוויר.
הקמת תחנת כוח נוספת במרחב שבו הממשלה עצמה זיהתה צורך בתכנית ייעודית להפחתת זיהום האוויר מחייבת, לכל הפחות, בחינה מעמיקה של התאמת המהלך ליעדי התכנית הלאומית ולמגמות ארוכות הטווח שנקבעו במסגרתה.
עמדת גורמי המקצוע במשרד להגנת הסביבה היא כי אף שאין איסור עקרוני על הקמת תחנות כוח חדשות באזור, קידום תחנה נוספת מקשה על השגת היעדים שנקבעו לצמצום הפליטות ולשיפור איכות האוויר.

4. הקרבה לשכונת מגורים במרחב העיר יבנה

היבט מרכזי וייחודי בעמדת עיריית יבנה הוא הקרבה הגיאוגרפית שבין אזור התעשייה הצפוני של אשדוד לבין שכונות המגורים במערב העיר יבנה, ובראשן שכונת נאות שמיר. על פי פרסום רשמי של עיריית יבנה, השכונות המערביות של העיר הסמוכות לאזור התעשייה באשדוד מצויות במרחק של כ־1.2 עד 3 ק״מ מאזור התעשייה, ותושבי השכונות מתמודדים לאורך שנים עם תלונות בדבר ריחות ומפגעים סביבתיים שמקורם האפשרי באזור התעשייה הצפוני באשדוד. מדובר בנתון מהותי אף שהתחנה המוצעת מתוכננת בתחום השיפוט של עיריית אשדוד, ההשלכות האפשריות של פעילותה אינן מסתיימות בגבול המוניציפלי.
שכונת נאות שמיר היא שכונת מגורים קיימת ומאוכלסת, המצויה בסמיכות למרחב התעשייתי האמור. לפיכך, כל תוספת משמעותית של תשתית אנרגיה במרחב מחייבת בחינה מפורשת של ההשלכות האפשריות על אזורי המגורים הסמוכים, ובכלל זה על תושבי יבנה.
הקרבה האמורה מקבלת משנה חשיבות נוכח העובדה שבעבר נדרשה התערבות סביבתית וניטור באזור השכונה. המשרד להגנת הסביבה הפעיל בשכונת נאות שמיר תחנת ניטור אוויר ניידת, אשר מדדה בין היתר תחמוצות חנקן, חלקיקים ובנזן, וזאת על רקע תלונות תושבים על מפגעי ריח. בנוסף, המשרד להגנת הסביבה ואיגוד ערים אשדוד–חבל יבנה בחנו את הקשר בין תלונות תושבי נאות שמיר לבין מקורות אפשריים באזור התעשייה הצפוני באשדוד, וזיהו באזור התעשייה מספר מקורות פליטה שנדרשו לבחינה סביבתית ולפיקוח.

5. מצב איכות הסביבה באזור

בהתאם לעמדת המשרד להגנת הסביבה, נתוני מרשם הפליטות וההעברות לסביבה לשנת 2025 מצביעים על רמות גבוהות של פליטות באזור התעשייה באשדוד, ובכלל זה ביחס לתרכובות אורגניות נדיפות, תחמוצות חנקן וחומרים החשודים או המוכרים כמסרטנים. הנתונים האמורים מצביעים על כך שמדובר במרחב בעל עומס סביבתי משמעותי, ולכן יש להימנע מקבלת החלטות תכנוניות המביאות בחשבון כל מיזם בנפרד בלבד. הבחינה הנדרשת היא בחינה מצטברת: מהי התוספת הצפויה כתוצאה מהתחנה המוצעת, כיצד היא מצטרפת לפליטות הקיימות, ומה תהיה המשמעות הכוללת של כלל מקורות הפליטה והתשתיות במרחב.

6. ביסוס הצורך האנרגטי ובחינת חלופות

בטרם קידום תכנית לתחנת כוח נוספת, יש להציג תשתית מקצועית ברורה באשר לצורך האנרגטי בהקמתה. במסגרת זו יש לבחון בין היתר, את צורכי משק החשמל, את היצע הייצור הקיים והמתוכנן, את החלופות הטכנולוגיות ואת האפשרות למתן מענה לצורך באמצעות תשתיות אחרות.
בהיעדר הצגת צורך אנרגטי ברור ובחינת חלופות באופן שקוף ומקיף, אין הצדקה לקבע בשלב זה תשתית בעלת השלכות ארוכות טווח על המרחב.

7. ניסיון העבר מחייב משנה זהירות

שד' דואני 46, ת.ד. 3, יבנה 81101
Duani Boulevard 46 P.O.B 3 Yavne 81101

טל': 08-9433300
פקס: 08-9433421

דוא"ל / E-Mail:
mayor@yavne.muni.il

כתובתנו באינטרנט:
WWW.YAVNE.MUNI.IL

עיריית יבנה
MUNICIPALITY OF YAVNE

לשכת ראש העיר
MAYOR'S OFFICE

הצורך בזהירות אינו תיאורטי בלבד. באזור התקיים הליך משפטי בעניין היתר פליטה שניתן לתחנת כוח במתקן ההתפלה הסמוך לבית הזיקוק, וכי ההליך העלה שאלות ביחס להיתכנות של הקמת תחנת כוח נוספת באזור. בנוסף, בשנת 2024 הטיל המשרד להגנת הסביבה עיצום כספי בסך 7,129,500 ש"ח על חברת בית זיקוק אשדוד בגין הפרות של תנאי היתר הפליטה. על פי הודעת המשרד, בין היתר נמדדו חריגות במזהמי אוויר ונרשמו אירועי פליטה שהיוו הפרות של תנאי ההיתר. נתונים אלה אינם מובאים כדי לקבוע כי התחנה המוצעת תפר תנאי היתר או תגרום למפגע, אלא כדי להמחיש את החשיבות שבהבטחת פיקוח סביבתי הדוק ובחינה מוקדמת ומעמיקה של כל תוספת תשתיתית באזור.

8. **היבט מרחבי**

מיקומה של התחנה בתחום בית הזיקוק באשדוד אינו מייתר את הצורך לבחון את השלכותיה על הרשויות הסמוכות. במקרה זה קיימת זיקה מרחבית ברורה בין אזור התעשייה הצפוני של אשדוד לבין אזורי המגורים במערב יבנה, והיא מקבלת ביטוי הן במרחק הגיאוגרפי הקצר והן בפעולות הניטור והטיפול הסביבתי שננקטו לאורך השנים. לפיכך, עיריית יבנה סבורה כי כל הליך תכנוני ביחס לתחנה המוצעת חייב לכלול בחינה מפורשת של ההשלכות על תושבי יבנה, ובפרט תושבי שכונת נאות שמיר, ולא להסתפק בבחינה המתמקדת בתחום השיפוט של עיריית אשדוד בלבד.

<u>לסיכום</u>

לאור מכלול הנתונים האמורים, **עיריית יבנה מתנגדת לקידום** המהלך להסמכת חברת "בית זיקוק אשדוד בע"מ" להכנת תכנית לתשתית לתחנת כוח מוסקת בגז טבעי, במתכונתו הנוכחית.

בקשה מהממשלה שלא לאשר את ההצעה ולקדם כל תשתית נוספת באזור רק במסגרת ראייה כוללת של העומס הסביבתי וההשפעה על תושבי האזור, כפי שגם עולה מעמדת המחוז

לחלופין, ולמצער, ככל שיוחלט להמשיך לבחון את המיזם, מבקשת העירייה כי לא יתקבלו החלטות בלתי הפיכות בטרם יושלמו, לכל הפחות, הבדיקות הבאות:

1. **בחינה כוללת של הצורך האנרגטי** בהקמת תחנת כוח נוספת באזור.
2. **בחינת חלופות** למיקום התחנה, לטכנולוגיה ולמענה לצורכי האנרגיה.
3. **בחינת ההשפעה המצטברת** של התחנה המוצעת יחד עם כלל התשתיות התעשייתיות והאנרגטיות הקיימות והמתוכננות באזור.
4. **בחינה סביבתית מפורטת של ההשפעה על אזורי המגורים ביבנה**, ובפרט על שכונת נאות שמיר.
5. **בחינת התאמת המיזם ליעדי התכנית הלאומית לצמצום זיהום האוויר והריחות באזור אשדוד**, שאושרה בשנת 2026.
6. **בחינת השפעות איכות האוויר והפליטות** בתרחישי ההפעלה השונים של התחנה, לרבות תרחישים מצטברים עם מקורות הפליטה הקיימים.
7. **בחינת ההשפעות המרחביות והבריאותיות** על האוכלוסייה המצויה בסביבת המיזם, בהתבסס על נתונים מקצועיים עדכניים.

עיריית יבנה סבורה כי קידום תחנת כוח נוספת במרחב התעשייתי הצפוני של אשדוד, בשעה שהאזור מתמודד עם עומס תעשייתי ותשתיתי משמעותי

שד' דואני 46, ת.ד. 3, יבנה 81101
Duani Boulevard 46 P.O.B 3 Yavne 81101

טל': 08-9433300
פקס: 08-9433421

דוא"ל / E-Mail:
mayor@yavne.muni.il

כתובתנו באינטרנט:
WWW.YAVNE.MUNI.IL

עיריית יבנה
MUNICIPALITY OF YAVNE

לשכת ראש העיר
MAYOR'S OFFICE

ובמקביל מקודמת תכנית לאומית להפחתת זיהום האוויר והריחות, מחייב בחינה מחודשת וזהירה.
הקרבה לשכונת נאות שמיר וליתר אזורי המגורים במערב יבנה מחזקת את הצורך בבחינה מרחבית רחבה, אשר אינה מוגבלת לגבולות המוניציפליים של אשדוד.
מדיניות תכנונית אחראית מחייבת כי בטרם יתווסף מקור פליטה ותשתית אנרגיה משמעותית למרחב, תיבחן תחילה תמונת המצב הכוללת, יוגדר כושר הנשיאה הסביבתי של האזור, ייבחן הצורך האמיתי במיזם וייבחנו חלופות שיאפשרו מתן מענה לצורכי משק האנרגיה תוך צמצום ההשפעות הסביבתיות והמרחביות.
לפיכך, עיריית יבנה מתנגדת באופן נחרץ לכל שינוי או תוספת העלולים להשפיע על איכות האוויר באיזור, זאת נוכח ההשלכות המשמעותיות והישירות על בריאות הציבור.

הממשלה מתבקשת להימנע בעת הזו מאישור כל שינוי בנושא, וזאת ביתר שאת נוכח המפגעים הקיימים באיזור.
קבלת החלטה כאמור עלולה להביא לפגיעה ממשית בבריאות הציבור ולהחמרת המצב הקיים.

בכבוד רב,

רועי גבאי

ראש העיר

העתקים:
מר אלי כהן, שר האנרגיה והתשתיות
הגב' עידית סילמן, השרה להגנת הסביבה
מר יוסי דיין, מנכ"ל משרד האנרגיה
מר רמי רוזן, מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה
ד"ר יחיאל לסרי , ראש עיריית אשדוד
אביתר הראל, מנכ"ל איגוד ערים לאיכות הסביבה דרום יהודה

שד' דואני 46, ת.ד. 3, יבנה 81101
Duani Boulevard 46 P.O.B 3 Yavne 81101

טל': 08-9433300
פקס: 08-9433421

דוא"ל / E-Mail:
mayor@yavne.muni.il

כתובתנו באינטרנט:
WWW.YAVNE.MUNI.IL